

Landgoed Twickel is een pronkstuk.
Met (straks) bloeiende kasteeltuinen die
overgaan in boerenland en bossen
en een wandelroute die het allemaal omsluit.

tekst en foto's Louël de Jong

Langs adellijke tuinen in het Twentse Hof van Eden

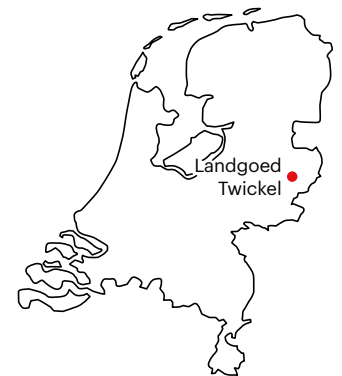

1 KASTEEL TWICKEL Voor brand behoed, beperkt toegankelijk

Deels verscholen achter rododendrons, nu nog in knop, ligt Kasteel Twickel. Prachtig, met een slotgracht eromheen, een ophaalbrug en bijgebouw met klok waarvan de slagen teer en helder klinken. De laatste bewoonster, barones Van Heeckeren van Wassenaer, overleed in 1975, maar 65 historische klokken tikken binnen nog altijd. Het interieur is grotendeels onveranderd, de kunstcollectie – tapijten, porselein, meubelstukken en sommige schilderijen – behoort tot de wereldtop. Vanwege de kwetsbaarheid ervan is het kasteel beperkt toegankelijk voor publiek. “Tot tien jaar terug moest je een brief schrijven aan de rentmeester, nu kun je boeken via de website”, zegt Rob Bloemendal, beheerder Buitenplaats Twickel.

Vanwege de vele open haarden, kaarsen en olielampen was brand de nachtmerrie van elke kasteelbewoner. Twickel, dat stamt uit de 16de eeuw, is het altijd bespaard gebleven dankzij een blussysteem waarvan de brandslangen zijn weggevoerd in de lambrisering. De zolder is tot de nok gevuld: de bewoners konden niks weggoien.

2 TUINEN EN PARK Vijf eeuwen tuinkunst

Twents Hof van Eden wordt Twickel wel genoemd. Als het voorjaar op gang komt, is het hier een weelde, met eerst tulpen, rododendrons, azalea's en rozen. Uniek volgens Bloemendal zijn de 15.000 in eigen kas gekweekte één- en tweejarige die hier 's zomers bloeien, met dank aan vijf hoveniers. Rond het kasteel wandel je door een interessante tuingeschiedenis, van renaissance naar Engelse landschapsstijl. Met gras als op Wimbledon, buxushagen, siertuinen, vijvers, kronkelige tussendoorpadjes en een wildbaan (omheind jachtgebied). Dankzij het mooie lijnenspel van landschapsarchitect Eduard Petzold kan je blik altijd ergens naartoe. >>

Citrusvruchten in de oranjerie.

3 ORANJERIE Winterverblijf voor citrusbomen

De oranjerie – het landgoed kiest er bewust voor om de Nederlandse schrijfwijze te gebruiken en niet de Franse – is een verhaal apart. Mooi bewaard gebleven, met hoge ramen en een dikke stenen vloer. Hier overwintert de unieke collectie eeuwenoude citrusbomen die is opgenomen in de Nationale Plantencollectie. Hierdoor – sommige exemplaren zijn wel 250 jaar oud – mag Twickel zich een botanische tuin noemen.

Binnen ruikt het naar oranjebloesem, na IJsheiligen mogen de bomen naar buiten en verandert de oranjerie in café en tentoonstellingsruimte. Bloemendal: “Dat is hier altijd een speciale dag. Al het personeel, van tuinman tot jachtopziener, wordt opgetrommeld te helpen. De enorme deuren gaan eruit om zo de citrusbomen in bakken en tropische planten naar buiten te brengen. Na het zware werk breng ik gebraden kippetjes en bier. Dat is een lange traditie. Medio oktober gaan de exoten weer naar binnen en keert de rust terug in de oranjerie. Dat eeuwige ritme, dat voegen naar de seizoenen, schept een soort troost.”

Half mei gaan de citroenen naar buiten

4 UMFASSUNGSWEG Een beetje mediterraan

De wonderlijke naam voor dit wandelpad komt van de Duitse Petzold. De landschapsarchitect wilde een pad aanleggen dat het hele landgoed zou omvatten en dat is precies wat de Umfassungsweg (11 km) doet. Met ruim vierduizend hectare is Twickel een van de grootste landgoederen van Nederland. Bossen, akkers, weiden, beekdalen, alles kom je tegen op deze route. De 150 pachtboerderijen zijn te herkennen aan hun zwart-witte luiken, de pacht wordt al sinds de 15de eeuw op 11 november betaald. Een van de mooiste stukken is het vlonderpad door nat heidegebied, door de lage dennenbomen voelt dat mediterraans aan.

5 OMMUURDE MOESTUIN Zelfvoorzienend, ook in bloemen

Enigszins bittere sinaasappels komen er uit de oranjerie. Andere groenten en fruit komen uit de enorme, ommuurde moestuin. Toen en nu. De laatste barones at uitsluitend uit eigen tuin. Na haar overlijden raakte die tuin in verval, er gingen stemmen op om er een parkeerplaats van te maken voor bezoekers, maar Stichting Twickel besloot de tuin in ere te herstellen. In de oud-Engelse anjerkas werden de anjers gekweekt die baron Van Heeckeren dagelijks op zijn revers droeg, nu kweekt men er de bloemen die staan in de siertuinen rond het kasteel.

Toegangsbrug tot Kasteel Twickel.

PRAKTISCH

Landgoed Twickel ligt in Delden, bij Hengelo. Adres: Twickelerlaan 7, Ambt Delden. twickel.nl

Umfassungsweg
Deze mooie rondwandeling omvat het hart van het landgoed en is het hele jaar te lopen. Volg bordjes UW (of gebruik route-app routemaker.nl). Startpunt is Bezoekerscentrum/Landgoedwinkel met parkeerplaats. Starten kan ook vanaf NS-station Delden.

Openingstijden
Rondleidingen in het kasteel zijn op speciale dagen (juni t/m sept), reserveren op twickel.nl.

Park en tuinen van april t/m oktober (woe t/m zon)

Moestuin van mei t/m nov, elke woe en vrij (13-16 uur)

Groenten, fruit en bloemen worden hier in het seizoen verkocht in een kraam.

Meer weten?
Pas verschenen is de rijk geïllustreerde *Atlas van Twickel* (WBooks; €29,95)